

...Więc szumcie nam jodły piosenkę
Rodacy podajcie nam rękę
Wśród lasów wertepów, na ostrzach bagnatów
Wolności niesiemy jutrzenkę...

Wczesną wiosną 1943 roku w lasach Kielecczyny powstają większe oddziały partyzanckie Armii Krajowej
Dowódcą zgrupowań tych oddziałów na terenie Gór Świętokrzyskich jest skoczek spadochronowy- „Donat Ponury”
Jako komendant Dywersji Okręgu Kieleckiego Armii Krajowej- KEDYW-scała działające luźno oddziały partyzanckie.

W skład Dywersji Okręgu dowodzonej przez „Ponurego” wchodzi następujące zgrupowania:

- I zgrupowanie „Nurta” składa się z oddziałów „Grota”, „Szorta”, „Habdanka” oraz grupy konnej „Tarzana”
- II zgrupowanie „Robota” tworzą oddziały „Wilka” i grupa Warszawska
- III zgrupowanie, którym dowodzi „Mariański” stanowią oddziały „Jurka” i „Oseta”
- ochrona radiostacji pod dowództwem „inspektora Jacka”

Liczebność oddziałów waha się od 30 do 80 żołnierzy. Ogółem zgrupowania liczą około 400 partyzantów, stanowiąc

Oddział dyspozycyjny Komendy Okręgu. W okresie jesieni giną w walkach dowódcy oddziałów: „Oset”,
„Wilk”, „Inspektor Jacek” i „Robot”. W styczniu 1944 roku „Ponury” zostaje przeniesiony na teren Nowogródzkiej, gdzie
jako dowódca VII batalionu 77pp AK.16.VI. ginie pod Jewiaszczami. Po jego odejściu dowództwo oddziału obejmuje „Nurt”.

W lipcu 1944 roku zgrupowania zostają przemianowane na I batalion 2. Pułku piechoty Legionów, który w składzie
2 dywizji Armii Krajowej zbrojnie działa do listopada na terenie Okręgu Kieleckiego – Radomskiego.

Żołnierze „Ponurego”, a następnie „Nurta” walczą z hitlerowskim najeźdźcą w następujących, ważniejszych akcjach.

Rok 1943 – 14.II. akcja na samochody niemieckie na Baranowskiej Górze k. Skarżyska.

19.III. rozbić kolejki na trasie Zagnańsk – Rudki.

10.IV. akcja na żandarmerię w Św. Katarzynie.

15.V. walka z obławą niemiecką w lasach klonowskich.

25.V. zniszczenia 2 samochodów z żandarmerią we wsi Wojciechów koło Bodzentyna.

V. rozpoczęcie produkcji pistoletów maszynowych „Sten” dla oddziałów „Ponurego” w Suchedniowie.

2.VI. spalenie niemieckiego tartaku w Wąchocku.

10.VI. zdobycie samochodu pocztowego pod Alojzowem koło Iłży.

27.VI. walka z obławą niemiecką w lasach matomierzyckich.

2.VII rozbić pociąg pospiesznego pod Suchedniowem.

3.VII. wykolejenie dwóch pociągów pod Łączną

13. VII. zniszczenie pociągu urlopowego pod Skarżyskiem w odwet za spacyfikowanie wsi Michniów.

19.VII. walka z obławą niemiecką na Wykusie.

24.VII. walka z obławą niemiecką w lasach starachowickich.

28.VII akcja na samochody wojskowe pod Szydłowcem.

3. VIII. walka z obławą niemiecką w lasach koło Majdowa.

5.VIII. walka z żandarmerią w rejonie gajówki Dalejów.

18.VIII akcja na posterunek policji w Pawłowie koło Starachowic

19. VIII. zdobycie wojskowego pociągu towarowego w Wąsoczy koło Końskich

23. VIII. potyczka patroli z żandarmerią koło Michniowa.

25.VIII. zabicie pod Ożarowem gen. leutn. Kurta Remnera d-cy 176 dywizji wraz z oficerami sztabu.

29.VIII. walka z zasadzką niemiecką w Kleszczynach koło Suchedniowa.

30.VIII.-1.IX. akcja główek – likwidacja na terenie Skarżyska 7 agentów Gestapo oraz wymierzenie 15 chłosty.

31.VIII. opanowanie miasta powiatowego Końskie.

4.IX. akcja na pociąg pod Wólką Plebańską k. Końskich

13.IX. rozbić i zniszczenie 3 samochodów z żandarmerią pod wsią Smarków k. Końskich.

15. IX. Specjalna „akcja główek” w Wąchocku – likwidacja 3 zdrajców.